

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקמוז ♦ שנה יא ♦

לג בעומר ה'תשפג

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרוך רבינו עט"ר שליט"א

כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק.

דהיינו גם בשעת הדחק, שהוא זמן דחוק ולא מבינים, ולא הכל הולך כשורה, כמו שאנו רוצים וחושבים שהיה צריך להיות, עדיין כדאי רבי שמעון לסמוך עליו.

לא נהגו כבוד זה בזה

הלשון שנקטו אומר דרשינו, היה צריך לומר, לא כיבדו זה את זה או לא כיבדו את הזולת, או לא כיבדו את הבריות, וכן המילה "נהגו" לכאורה מיותרת. וכן לא נאמר שזלזלו, ולא היה כאן סיפור של קמצא בר קמצא וכו

וכן לא מובנת טרגדיה כזו ע"כ שהיו כאלו שלא כיבדו את חברים, "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" (פר' קרח), בשביל בודדים נענשו כ"כ קשות, שנפטרו כמעט כל תלמידי רבי עקיבא, אסון נורא. אלא ניתן לפרש בדרך אפשר, שנהגו היא לשון "הנהגה" שזו היתה שיטה והנהגה שכרוכה היתה באידיאלוגיה שלא מכבדים "זה בזה".

דהיינו את הזולת הם כיבדו, את שאר הבריות הם כיבדו, היה מגיע אורח לבית מדרשם היו מכבדים אותו ביתר שאת, אלא מהתלמידים עצמם, מנעו כל של שמץ של כיבודים הערכה והוקרה, כמובן שהכוונות היו טובות, שהיו נגד כבוד וגאווה וכו' בהוסיפם פע' כבוד.

וכן "זה בזה" מרמז על החברות שבעת לימודם, לא כיבדו את מעלתו ודברי חברים, על כן הדבר הוריד מאיכות התורה שהם למדו, שהרי כשאדם מרגיש שהשני מעריך את דבריו, יש לו הרחבת הדעת ומתחדשים לו חידושים להפליא.

יה"ר שבזכות שנתחזק באהבת חברים ובין אדם לחבירו, נזכה לגאולה השלימה, מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר

עומדים אנו לקראת לג בעומר, בו מציינים אנו את יומא דהילולא קדישא של רבי שמעון בר יוחאי, בו ולמדים אנו בדף היומי (שבת טז) רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים (משניות שבת יד,ד) סימנא מילתא היא אצל רבי שמעון כולם בניו.

ומסופר שבניו של הרה"ק בעל אהבת ישראל מויזניץ ז"ע הגיעו במיוחד מרומניה לפקוד את אתרא קדישא מירון, ובבואם הכריז אחד החסידים פנו מקום לבני האדמו"ר מויז'ניץ, הגיבה אשה אחד מעזרת הנשים אצל רבי שמעון כולם בניו.

הפליא זאת בעל האמרי חיים והיה חוזר על זה פעמים רבות במשך השנים אכן אצל רבי שמעון כולם בניו ע"כ.

וע"כ ניתן להוסיף הכתוב בניו אתם לד' אלוקיכם מה הקב"ה לכל אף ר' שמעון לכל, כשהבנים רחוקים מאביהם, הוא ישתוקק אליהם ויעשה הכל למענם.

מובא בספ"ק המאור עינים כשלומדים בספרו של הצדיק, יש בזה את הכח של השתטחות בציונו הק', ויכולים לפעול ישועות, ושלומדים את תורתו של רשב"י, יש בזה הכח לפעול ישועות.

ידוע המאמר כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק בין בפניו ובין שלא בפניו, מובא שפעמים בכיסופין והשתוקקות יכולים לפעול גדולות ונצורות.

ובשעת הדחק בו אנו נמצאים שנמנע מאיתנו לנסוע למירון, ידמה כל אחד את עצמו כאילו הוא נמצא כעת באתרא קדישא מירון. וכידוע שבתוך המערה הוא כמו יום כיפור ובחוץ כשמתחיל תורה.

כל אחד יושב וישמח בחסדים שאנו רואים ושאנו לא רואים ואי"ה יה"ר שנזכה כולנו לחוג את לג בעומר בצוואת חדא עם רשב"י ותלמידי ולקבל את פני משיח צדקינו ולבנין בית מקדשינו במהרה.

מתוך שיחת קודש רעואו דרעוין אמור תש"פ

והנה אנו נמצאים סמוכין ליום הנורא והקדוש של לג בעומר שהוא יום הילולא דר' שמעון בר יוחאי התנא הק' אשר גילה האור המופלא של הזוהר הק' המאיר לעולם כולה באור זרוע לצדיק הק' הרשב"י וחבריו הק' שהם בבחינת זיהירו כזוהר הרקיע שבזכותם נזכה להיגאל בגאולה השלימה, וכמו שכתבו הספרים הק' שבזכות גילוי תורת הרשב"י שזה פנימיות התורה ובעיקר הגילויים הנוראים של הארז"ל וחבריו הק' ועד גילוי תורת הבעש"ט הק' שבזכותם נזכה להיגאל בגאולה השלימה וכמו שכתוב בספר הק' דגל מחנה אפרים בפרשת בשלח על הפסוק ובני ישראל יוצאים ביד רמה (שמות יד, ח) והתרגום אנקלוס תירגם ובני ישראל נפקין ברי"ש גל"י שהוא על דרך דאיתא בזה"ק שבספרא דא [שהוא ספר הזוהר] יפקון מן גלותא, ומבואר שם עוד יותר דכשיתגלה הספר הזוהר, אז בא יפקון מן גלותא חוה שמרומז הפסוק הזה ובני ישראל יוצאים, היינו מן הגלות ביד רמה וכתרגומו בריש גלי, שברי"ש הוא ראשי תיבות ר"בי שמעון בר' יוחאי, גל"י פירושו כשיתגלה ספרו הקדוש שהוא ספר הזוהר אז בדא יפקון מן גלותא והבן.

איתרחיש ניסא, איברי להו חרובא ועינא דמיא, והוו משלחי מנייהו והוו יתבי עד צוארייהו בחלא. (שבת לג ע"א)

הגמרא מתארת שרבי שמעון ובנו רבי אלעזר ברחו למערה והתרחש להם נס וצמח עץ חרוב במערה ונבע בה מעיין. נס בתוך נס! שהרי עץ חרוב צריך שבעים שנה כדי לצמוח, ולתת פרי, וכאן צמח מד ונתן פרי. והיו יושבים כל היום במערה ועוסקים בתורה. כל היום היו פושטים בגדיהם ומתכסים בחול עד צווארם ולומדים, ובשעת תפילה לבשו בגדים והתפללו. ולמה פשטו בגדיהם? – כדי שלא יבלו, וקשה: אם הקב"ה עשה להם ניסים גדולים כאלה, מה להם לחשוש שיבלו בגדיהם? "היפלא מה' דבר" (בראשית ח"י, י"ד)? ועוד, רש"י מסביר שהקב"ה ברא להם חרוב ומעיין, וכלשוננו: "חרוב – לאכול פירותיו, ועינא דמיא – לשנות", מה היה סלקא דעתן לפרש אחרת, עד שבא רש"י ואומר שהחרוב לאכול ומים לשתות? אלא ידע הקב"ה דעתם של הצדיקים שהם לא ירצו ליהנות ממעשה ניסים, ולכן פשטו את בגדיהם כדי שלא יבלו, אמר להם הקב"ה: בראתי זה במיוחד עבורכם לאכול ולשתות חוה רצון הבורא.

הראשונים הקשו מדברי הגמרא (שבת י"א ע"א): "דתניא: חברים שהיו עוסקים בתורה- מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפילה. א"ר יוחנן: לא שנו אלא כגון רשב"י וחבריו שתורתן אומנותן". משמע שרשב"י לא היה מפסיק לתפילה. ואילו מדברי הגמ' שהיו לובשים בגדיהם לתפילה משמע שהיו מתפללים! מתרצים התוספות שם (י"א ע"א ד"ה כגון) שתפילה שהתפלל רשב"י במערה היינו קריאת שמע ולא תפילה. בירושלמי (שבת פ"א ה"ב) משמע שלדעת רשב"י מי שתורתו אומנותו פטור מקריאת שמע ותפילה, וא"כ גם להסבר התוספות קשה (וכבר מאריך בזה ברכ"י סי' ע' ופתח עינים שבת שם)!

ואפשר שהענין הוא כך: נכון שרשב"י פטור מקריאת שמע ותפילה אך משמע מהסוגיה שלא עבר על דעת חבריו ולא רצה לסמוך על עצמו, הואיל וביטל מזמן תלמוד תורה גם בשביל לאכול חרוב א"כ ממילא חייב גם בתפילה ולא ראה עצמו "כרשב"י" שתורתו אומנותו, מרוב ענוותנותו וע"כ הוא התפלל. ומאחר והתפילה היא חיי שעה חשש על בגדיו שמא יבלו. כמו כן אפשר לומר שלא רצה לסמוך על הנס.

עובדא דרשב"י

שש מאות מנים, יצאו ידי גזרה זו בנתנם סכום זה לצדקה. וכן גם בכל הגזרות הנגזרות על הבריות. אם נגזר על אחד יסורים הוא יכול להתיסר בעמלו בתורה. אם צער - יוכל להצטער על כבוד שמים הנמצא בשפול המדרגה, ובה תתקיים הגזרה וינצל מיסורי הגוף וכל מיני צער). לשאלתם למה לא גילה להם מיד והיו נותנים גם את שש המנים לצדקה, אמר: "רציתי שתקיימו את המצוה לשמה". (ויקרא רבה פ' ל"ד נ"ב)

ר' פנחס בן יאיר ור' שמעון

ר' שמעון היה נקרא "מלומד בנסיים" מפני הנסים הרבים שנעשו לו. ר' פנחס בן יאיר הלך לראות את בתו, אשת ר' שמעון שחלתה. הלכו אתו תלמידיו, כשהוא רוכב על חמור. בדרך פגש שני ישמעאליים. אמר להם: "האם הקול הנשמע בשדה הוא מזמן ממושך. ענו לו: "מזמנים קדומים אין אנו יודעים, אבל מימינו יודעים אנו, שלפתע נשמע קול שעל ידו ניצלו יהודים מידי שוודים. ביום מן הימים נמצאו כאן שוודים שהיו חומסים כל העוברים, פגשו ביהודים עוברי אורח ורצו לשודדם. פתאום נשמע קול כנעירת חמור, שחזר פעמים, ולהבת אש הופיעה ושרפה את השוודים והיהודים נצלו". כששמע ר' פנחס בן יאיר דבריהם, אמר לישמעאליים: "מכיון שסיפרתם לי זאת תנצלו היום משוודים, האורבים לכם בדרך". ר' פנחס אמר אז לתלמידיו בבכי: "אדון העולם עשה את הנס בזכותי, ואני לא ידעתי כלום, כך כתוב: "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו) כמה טובות עושה הקב"ה לאנשים, כמה נסים הוא עושה למענם ואף אחד אינו יודע רק הקב"ה לבדו. אדם קם בבוקר ונחש בא לקראתו כדי להמיתו, וללא כל ידיעה דורך האדם ברגלו על הנחש וממיתו, ואף אחד חוץ מהקב"ה אינו יודע על הנס שהתרחש. או אדם ההולך בדרך שהשוודים אורבים לו בו להמיתו ולשודד את רכושו, והנה מגיע אדם אחר, והשוודים תופסים אותו והראשון נמלט, מי יודע מזה, אף אחד מלבד הקב"ה. משום כך אמר הכתוב: "לעושה נפלאות גדולות לבדו" שמשמעותו היא שהקב"ה עושה נפלאות גדולות שאף אחד חוץ ממנו אינו מכיר בהן. אחר כך אמר רבי פנחס לתלמידיו: "בשאלתי את הישמעאליים אם שמעו את הקול בשדה התכוונתי לקולם של רבי שמעון והחבריא העוסקים בתורה. ר' שמעון והחבריא יצאו לשדה ללמוד תורה, ואין אנו יודעים היכן הם נמצאים, מפני זה שאלתי את הישמעאליים המצויים תמיד בשדה, אם לא שמעו כאן את הקול, מפני שקולו של רבי שמעון בלמודו בוקע הרים וסלעים, חשבתי ששמעו את הקול, ועל ידם נדע היכן ר' שמעון נמצא."

כשפנו הישמעאליים ללכת, נפנו ואמרו לר' פנחס: "זקן, שאלת אותנו על זמנים קדומים ולא שאלת אותנו על דברים שראינו היום. היום ראינו פלא על כל פלא. חמשה אנשים ישבו יחד ואתם היה זקן אחד, והרבה עופות נקבצו שם ופרשו כנפיהם כדי להעלות צל מעל לראשי האנשים. וכשעולות אלה הלכו באו עופות אחרים והצל היה פרוש כל הזמן מעל לראשיהם". כששמע רבי פנחס את זאת אמר: "זאת שאלתי ואת זה רציתי לדעת". שאלו התלמידים את רבי פנחס: "ומה נדע המקום שרבי שמעון נמצא בו", השיבם "חמורי ינהלנו למקום הנכון". נטה החמור מהדרך לשביל צדדי ואחרי לכתו שני מילים עמד ונער שלש פעמים. ירד רבי פנחס מהחמור ואמר "הבה נתכונן לקבל פני רבי שמעון."

כששמע רבי שמעון את נעירת החמור, אמר לחבריא: "הבה נעמוד לקבל את פני רבי פנחס, שמעתי את נעירת החמור של סבא חסידא". עמד ר' שמעון ואתו עמדו כל החבריא. כשהגיע רבי פנחס, ישבו ביחד. בינתיים החלו העופות שהצלו על רבי שמעון והחבריא, להתפזר. קרא רבי שמעון אליהם בקול רם: "עופות השמים, האם אינכם נזהרים בכבודו של אדוניכם הנמצא כאן" עמדו כל העופות במקומם, לא התרחקו אלא חזרו למקומם והצל על ר' שמעון. אמר רבי פנחס לרבי שמעון: "אמור להם שילכו לדרךם". אמר רבי שמעון: "יודע אני שהקב"ה רוצה לעשות לנו נס, עופו עופות לדרךכם". התפזרו העופות ועפו. לפתע הופיעו שלושה עצים גדולים, וענפיהם נטו לשלוש רוחות, ומתחת לעצים נבקע

מעשה בתלמיד אחד של רשב"י שיצא לחוץ לארץ, ולאחר ששהה שם תקופה חזר לארץ ישראל עשיר גדול, כשהגיע לרשב"י היו התלמידים (אחרים) מקנאים בו, מכיון שראו את הריח הגדול, ובקשו מרבם רשב"י לצאת גם כן לחו"ל. כאשר נודע לרשב"י מהמעשה, נענה לתלמידיו והוציאם לבקעה אחת שסמוכה למירון, התפלל רבי שמעון ואמר בקעה, בקעה, התמלאי דינרי זהב. מיד התחילה הבקעה למשוך דינרי זהב, ונתמלאה כל הבקעה בדינרים. אמר להם רשב"י לתלמידיו, אם זהב אתם מבקשים הרי זהב, קחו לכם, אך תדעו שכל מי שיקח עכשיו זהב הרי הוא לוקח מתן שכרו לעוה"ב, שאין מתן שכר התורה בעולם הזה אלא לעולם הבא. כדכתיב 'ותשחק ליום אחרון', כיון ששמעו משכו ידיהם, (התחילו אומרים כי שמחתנו ד' בפעליך במעשי ידך ארנן). (שמות רבה פ' נב) חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רשב"י כשהיה חבוש בבית האסורים, אמר לו רשב"י לרבי עקיבא, רבי, למדני תורה, אמר לו איני מלמדך, משום שהיה אז סכנה ללמוד תורה, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו, בני, יותר ממה שהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק, אמר לו רשב"י ומי בסכנה ופלא עגל בסכנה ומה לך על סכנה שלי, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, דהיינו אם אתה רוצה לדון דיני נפשות שאל לחכם גדול ועשה כהוראתו וכו'. (פסחים ק"ב)

מעלת הצדקה

מעשה זה מלמד אותנו עד כמה חשובה המצוה שאדם עושה לשמה. בליל ראש השנה ראה רבי שמעון בחלום שבני אוחותו יפסידו על ידי השלטון שש מאות מנה. הלך רבי שמעון אליהם והשפיע עליהם בדבריו שיהיו גבאי-צדקה. על חלומו לא ספר להם כלל. וכששאלוהו: "אתה אומר לנו להיות גבאי צדקה ולפרנס את העניים, מאין נקח כסף לכך". ענה להם: "רשמו בפנקס כל ההוצאות שתוציאו לפרנסת העניים, ובסוף השנה הראו לי את החשבון, ובאם ימצא שהפסדתם את כספכם בזה, אשלם לכם". ואכן עשו כדבריו. (מן הראוי להעיר כאן, שלמרות זה שנאמר שאין לסמוך על חלומות ורבי שמעון בעצמו אמר: (ברכות נה) "כשם שאין בר בלי תבן כך אין חלום בלי דברים בטלים". סמך רבי שמעון על חלומו להוציא מבני אוחותו אותו הסכום שראה בחלום, מפני שחלומותיהם של צדיקים גדולים הנם כולם אמת ואין מתערבים בהם דברים בטלים, וכך אמר רבי שמעון: (זוהר ח"א דפ"ג) "הקב"ה מגלה סודותיו לצדיקים בחלומם" כשנשמת צדיק עולה לשמים בשנתו, מודיעים לו דברי אמת). בסוף השנה הלשינו על בני אוחותו של רבי שמעון לפני המלכות, ובישבם עוסקים בעסקיהם הגיע שליח מהמלכות ואמר להם: "בחרו לכם אחת משתי אלה - או שתעשו מעיל יקר למלך, או שתשלמו שש מאות מנה לאוצר המלך" ונאסרו בבית האסורים, עד שימלאו את אשר הטילו עליהם. כשנודע הדבר לרבי שמעון, בא אליהם לבית האסורים ושאל אותם: "כמה כסף הוצאתם לעניים". הראו לו את הפנקס שבו רשומים סכומי הוצאותיהם לצדקה. עבר רבי שמעון על הרשום וסכם ומצא שהוציאו חמש מאות ותשעים וארבע מנה. אמר להם: תנו לי ששה מנים והוציאכם מבית האסורים". חשבו שרבי שמעון אינו יודע מה הוא הסכום הנדרש מהם, ומפני זה הוא חושב שיוכל לשחררם. אמרו: הרואה אתה את הזקן הנמצא אתנו, הוא שליחה של המלכות הדורשת מאתנו שש מאות מנה. איך תוכל לשחררנו בששה מנים". אמר להם רבי שמעון: "ידעתי היטב את הנדרש מכם, בכל זאת אומר אני שבששה מנים אני משחרר אתכם, תנו לי ששה מנים ואל תחששו כיצד אעשה זאת". נתנו לו את ששת המנים בחשאי, והוא הלך לזקן ששמר עליהם, נתן לו את ששת המנים והלה הסכים לשחררם. כשראו זאת, אמרו לרבי שמעון: "כנראה שידעת מראש מה שיארע לנו". ענה להם, "מליל ראש השנה ידעתי שבשנה הזאת יהיה עליכם להפסיד על ידי המלכות שש מאות מנה, ומפני זה הכרחתי אתכם להוציא סכום זה לצדקה. (הנלמד מזה הוא, שאדם יכול להמיר את הגזירה שנגזרה עליו ולנצלה לטובה, כי אם נגזר עליהם לשלם למלכות

נוטה למות, אך נזכר רשב"י שקיבל על עצמו בפני אביו של רבי אלעזר שיחזור רבי אלעזר בשלום, לכן ביקש עליו רחמים והתרפא. אח"כ המשיכו בדרכם, ובטלו את הגזירות.

(גמרא מעילה י"ז)

פורץ גדר ישכנו נחש

נחלקו התנאים האם כל הזרעים וירקות השדה שגדלו בשביעית אסורים באכילה מטעם ספיחי שביעית, או רק כמה ירקות מסויימים נאסרו. רבי שמעון בר יוחאי אומר כל הספיחין מותרים חוץ מספיחי כרוב. וחכמים אומרים כל הספיחים אסורים. פעם אחת עבר רבי שמעון בר יוחאי בשנת השביעית סמוך לשדה, וראה אדם שמלקט ירקות. שאל אותו רבי שמעון בר יוחאי האם אין זה אסור בשביעית, והרי זה ספיחין. ענה לו אותו אדם, מה אתה מעיר לי והלא אתה בעצמך רשב"י מתיר את כל הספיחין חוץ מספיחי כרוב. אמר לו רבי שמעון בר יוחאי "וכי אין חבירי חולקים עלי ואומרים שכל הספיחים אסורים". קרא רשב"י על אותו אדם "פורץ גדר ישכנו נחש". מיד לאחר מכן בא נחש והכישו.

(ירושלמי שביעית פ"ט ה"א)

רשב"י בוחן דרגתם של צדיקים בגן עדן

כשהגיע זמנו של רבי יהושע בן לוי ליפטר מן העולם, אמר למלאך המות הולכיני לגן עדן והראני את מקומי, אמר לו המלאך המות הן, והסכים לבקשתו. אמר רבי יהושע בן לוי למלאך המות תן לי את הסכין שלך בכדי שלא תהרגני באמצע הדרך, והמלאך המות נתן לו. כשהגיעו לגן עדן, קפץ רבי יהושע בן לוי לתוך גן עדן, תפס אותו מלאך המות בבגדו כדי להוציאו מגן עדן, קם רבי יהושע בן לוי ונשבע שלא יצא מגן עדן אמר הקב"ה אם ישאל רבי יהושע בן לוי על השבועה ויבקש שיתירו לו את השבועה, נתיר לו, אך אם לא יבקש שיתירו לו את השבועה לא נתיר לו ונניחנו. פנה המלאך המות לרבי יהושע בן לוי ובקשו שלפחות יחזיר לו את הסכין, וסירב להחזיר לו עד שיצאה בת קול ואמר לו לרבי"ל שיחזיר את הסכין למלאך המות, היות ואתה רבי יהושע בן לוי תישאר כאן בשמים, והמלאך המות צריך את הסכין בשביל אנשים אחרים שהגיע זמנם. קם אליהו הנביא והכריז, פנו מקום לבר ליוואי (לר' יהודע בן לוי) פנו מקום לבר ליוואי, ונשאר בגן עדן. הלך רבי יהושע בן לוי בתוך גן עדן ומצא את רבי שמעון בר יוחאי יושב על כסאות של זהב. שאל רשב"י את ריב"ל האם אתה הוא זה "בר ליוואי" שמכריזים עליך "פנו מקום לבר ליוואי". אמר לו, כן. שאל אותו רשב"י האם נראתה הקשת בענן בימך, (כוונתו של רשב"י היה לבחון האם הוא צדיק גמור, שאם נראתה הקשת בימיו סימן שאינו צדיק גמור, שהרי צדיק גמור בכחו להגן על הדור). ענה לו, כן. אמר לו רשב"י אם כן לא אתה הוא בר ליוואי, זאת אומרת אתה לא ראוי לאותו כרוז שקרא בשמים "פנו מקום לבר ליוואי".

אבל הגמרא מציינת שבאמת לא נראתה הקשת בימיו של ר' יהושע בן לוי, ומרוב צדקותו וענותנותו לא רצה להחזיק טובה לעצמו. (כתובות ע"ז ע"ב)

רשב"י שולח את בנו לקבל ברכה אצל תלמידי חכמים

ר' יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים למדו מסכת נדרים אצל רשב"י, נפרדו ממנו בערב, ובבוקר חזרו ושוב נפרדו ממנו. אמר להם וכי לא נפרדתם ממני אתמול בערב. אמרו לו למדתנו רבינו תלמיד שנפטר מרבו וישן באותה העיר צריך ליפרד ממנו שוב, שנאמר ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך, וכתוב וביום עשרים ושלשה לחודש השביעי שלח את העם, אלא מכאן לתלמיד הנפרד מרבו וישן באותה העיר שצריך ליפרד ממנו שוב. א"ל רבי שמעון לאלעזר בנו, בני אדם הללו אנשי צורה הם, לך אליהם שיברכו אותך, הלך ומצא אותם לומדים יחד, אמר לו מה אתה מבקש, אמר להם אבא צוה עלי שאבוא אליכם בכדי שתברכוני וכו', וכך עשו וברכו אותו שיאריך ימים בעוה"ז ויהיו לו בנים הרבה ולא ימותו. תבוא כלתך לביתך ולא תוציא אותה, תוציא בנות לבית בעליהן ולא ימותו בעליהן וישבו אליך, ולא תמות רעיתך ותצטרך לינשא שוב. (מועד קטן ט')

עצר את המגיפה בדיבור אחד

פעם הגיע רשב"י לעיר לוד ונדדע לו שמגיפה שוררת בעיר, הסתובב רשב"י בעיר וראה אנשים נופחים את נשמתם, אמר: כל זה בעיר ואני כאן, גוזרני שתתבטל הגזירה, מיד יצאה בת קול והכריזה: מזיקים, צאו מן העיר, כי רבי שמעון בר יוחאי נמצא בעיר, ואע"פ שהקב"ה הוא גוזר הרי רבי שמעון מבטל, מיד בטלה

מעין שמחו כולם בזה ורבי פינחס אמר: "העופות שעמדו כאן קודם נדי להעלות צל, היה להם טורח גדול בזה, ואינני רוצה אפילו בטרחתם של עופות, כי בכתוב נאמר: "ורחמי על כל מעשיו". ענה רבי שמעון: "אני לא הטרחתי אותם, אך אם רבונו של עולם ריחם עלינו ושלח לנו את העופות לסוכך עלינו מפני השמש, אין אנו יכולים לוותר על המתנה. ישבו בצלם של העצים ושתו ממי המעין שלרגליהם, רבי פנחס בן יאיר אמר דברי תורה, ואחר כך אמר: "ראו מעשיו של הקב"ה, עצים אלו ומעין זה ישארו כאן תמיד". עד היום הזה נמצאים במקום זה שלושה עצים ומעין מים, ונקראים בפי העם "נטיעותיו של רבי פנחס בן יאיר".

(זוהר פ' בלק קמח)

רבי יוסי מתיירא מקפידתו של רבי שמעון בר יוחאי

רבי מתיא בן חרש שאל שאלה את רבי שמעון בר יוחאי ברומי, מנין שדם של שרצים טמא. השיב לו שנאמר "וזה לכם הטמא", והרי כבר כתוב "אלה הטמאים לכם", אלא הפסוק בא להשמיע לנו שדם שרצים טמא. תלמידיו של רבי מתיא שמעו מה השיב רבי שמעון בר יוחאי שדרש מפסוק זה שדם שרצים טמא, והיה בעיניהם הדבר לפלא, ואמרו לרבי מתיא רבם; נתחכם בר יוחאי. שידוע לומר דבר זה. השיב להם רבי מתיא "תלמוד ערוך בפיו של רבי אלעזר בן רבי יוסי" לתלמוד כך מהפסוק, ורשב"י שמע את זה מרבי אלעזר בן רבי יוסי, כשהלכו יחד בדרך. ומעשה שהיה כך היה, פעם אחת נגזרה גזירה מהמלכות שלא ישמרו שבת, שלא ימולו את בניהם ושיבעלו נדות. הלך רבי ראובן איסטורובלי וגילח את השער שעל מצחו, והניח שער גדול מאחוריו כעין בלורית כדי שיראה כגוי ולא יכירו בו כי הוא יהודי, ונכנס לבית מלוכה וישב עמם לשוחח על דבר הגזירה. אמר להם מי שיש לו אויב, האם ברצונם שהאויב יהיה עני או עשיר. אמרו לו בודאי רצונם שיהא עני. אמר להם אם כן עדיף שהיהודים ישמרו שבת ולא יתפרנסו ביום זה. הסכימו לדבריו, ובטלו את דבר הגזירה שלא ישמרו היהודים את השבת. עוד שאל אותם, מי שיש לו אויב, האם ברצונם שהאויב יהיה בעל כוח וחזק או שיהיה חלש וכחוש. השיבו לו בודאי רצונם שהאויב לא יהיה בעל כוח אלא חלש וכחוש. אמר להם אם כן עדיף שהיהודים ימולו את בניהם ויהיו יותר חלשים מחמת המילה. הסכימו לדבריו, ובטלו את הגזירה שלא ימולו את בניהם. חזר ושאל אותם עוד, מי שיש לו אויב האם רצונם שהאויב יתרבה בבני משפחה או יתמעט, השיבו לו בודאי שיתמעט. אמר להם אם כן עדיף שלא יבעלו נדות. הסכימו לדבריו ובטלו גם את הגזירה השלישית. כשסיים לשוחח עמם, הכירו בו שבעצם הוא יהודי, שבא לבטל את הגזירות בחכמה, ולכן חזרו וגזרו את שלושת גזירות אלו שלא ישמרו שבת, שלא ימולו את בניהם ושיבעלו נדות. אמרו החכמים "מי ילך ויבטל את הגזירות", "לך רבי שמעון בר יוחאי שהוא מלומד בניסים", שהרי נעשו לו נסים בהיותו במערה. שאלו עוד החכמים "ואחריו מי ילך עוד", והחליטו שילך רבי אלעזר בן רבי יוסי. אמר להם רבי יוסי, (אביו של רבי אלעזר), ואילו היה אבי קיים וכי הייתם יכולים לומר לו תן בנך להריגה, ודאי שלא. אם כן כך גם אינכם יכולים לומר לי שאתן את בני רבי אלעזר להריגה, אמר להם רבי שמעון בר יוחאי, לא כן אני, שאילו היה אבי יוחאי קיים, הייתם יכולים לומר לו תן בנך להריגה, אם כן גם רבי אלעזר אל לו לימנע מללכת. אך עדיין היה רבי יוסי מפחד שבנו רבי אלעזר ילך לבטל את הגזירה יחד עם רבי שמעון בר יוחאי, שמא בהיותם מהלכים בדרך יקפיד רבי שמעון על רבי אלעזר וייענש משמים משום קפידתו של רבי שמעון בר יוחאי. קיבל על עצמו רבי שמעון בר יוחאי שלא יעניש את רבי אלעזר בן רבי יוסי בקפידתו, בהיותם מהלכים יחד, ואז הסכים רבי יוסי שבנו רבי אלעזר ילך עם רשב"י לבטל את הגזירה. כשהיו מהלכין בדרך נשאלה שאלה זו בפניהם: מנין לדם השרץ שהוא טמא, עיקם רבי אלעזר את פיו ובלחש מיהר תשובה כדי שרשב"י לא יבחין שהשיב, משום שירא היה רבי אלעזר להיות מורה הלכה בפני רשב"י, מה תשובה השיב, שדבר זה נלמד מהפסוק "וזה לכם הטמא" שדם שרצים טמא. את זה השיב רבי מתיא לתלמידיו, על אשר שאלוהו שנתחכם רבי שמעון בר יוחאי שידוע לומר שדם שרצים טמא ע"פ דרשה מהפסוק, והשיב להם שזה "תלמוד ערוך בפיו של רבי אלעזר בן רבי יוסי" שהוא נלמד מפסוק זה. הגמרא מספרת עוד, שרשב"י הקפיד על רבי אלעזר בן רבי יוסי על שהשיב תשובה זו והורה הלכה בפניו, והיה נפשו של רבי אלעזר

הגזירה והמגיפה נעצרה, היה שם רבי חנינא אשר התפעל מגדלותו של רשב"י, והלך וסיפר על כך לרבי מאיר, אמר לו רבי מאיר: שבחו של רשב"י מי יכול לעמוד בו, אם לא שהוא כמשה רבינו ע"ה, כמו שמצינו במחלוקת קורח ועדתו אשר לאחריה פרצה המגיפה בישראל ציוה משה לאהרן לקחת מחתה לתת עליה אש שנלקחה מהמזבח ולשים קטורת לכפר על בני ישראל, ויעש כן אהרן ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגיפה, כל זה היה צריך לו למשה לטרוח, ואילו רבי שמעון בר יוחאי בדיבור בלבד ביטל גזירה והמגיפה מעל בני ישראל.

(זוהר חדש רות קג ע"א)

מבטל את הגזירה

יום אחד יצא רשב"י מביתו וראה את העולם שחשך, אפילה גדולה כסתה את פני תבל, ואור היום כאילו כיסוי עב מכסהו וסותמו מלהאיר, אמר רשב"י לבנו ר"א: אין זה מקרה אלא שהקב"ה חפץ לעשות בעולמו דבר הבה נראה ונתבונן מה מבקש הקב"ה לעשות בעולמו, הלכו רשב"י ובנו ר"א ויצאו חוץ לעיר, והנה לפנייהם מלאך אחד דומה להר גדול ונישא, ומפיו בקעו שלושים להבות של אש, שאל רשב"י את המלאך: מה בכוננתך לעשות, השיב המלאך: עומד אני להפוך את העולם ולהחריבו, כי אין בדור הזה שלושים צדיקים, וכך גזר הקב"ה על אברהם אבינו "ואברהם היו יהיה"י, יהי"ה בגימטריא שלושים, כי בכל דור ודור צריכים להיות לפחות שלושים צדיקים שיגינו בצדקתם על העולם, אמר לו רשב"י: אבקשך ללכת לפני בורא עולמים ולאמר לו: "בר יוחאי נמצא בעולם, וכוחו שקול כנגד שלושים צדיקים", הלך המלאך בשליחותו, התייצב לפני כסא הכבוד ואמר לו מה שציוה לו רשב"י, אמר לו הקב"ה: לך והחרב את העולם ואל תשגיח על בר יוחאי, חזר המלאך לעולם הזה וביקש להחריבו, משראהו רשב"י אמר לו: אם לא תלך בשליחותי לעולם הזה וביקש להחריבו, משראהו רשב"י אמר לו: לעלות לשמים, ותהיה מוכרח להדחות למקום בו נמצאים עזא ועזאל, הם המלאכים אשר נדחו מהקב"ה והפילים מן השמים לארץ, רשב"י המשיך ואמר לו: כאשר תבוא לפני הקב"ה תאמר: אם אין שלושים צדיקים בעולם יספיקו עשרים שכך נאמר "לא אעשה בעבור העשרים", ואם אין עשרים די אם יהיו עשרה שכך נאמר "לא אשחית בעבור העשרה", ואם אין עשרה די כוחם של שנים שכך נאמר "על פי שנים עדים יקום דבר" ואין דבר אלא עולם שנאמר "בדבר ה' שמים נעשו", ואם אין שנים הרי יש אחד, ואני הוא, ודי כוחו של אחד שכך נאמר "וצדיק יסוד עולם", באותה שעה יצאה בת קול מן השמים ואמרה: אשרי חלקך רבי שמעון, הקב"ה גוזר ואתה מבטל, עליך נאמר "רצון יראוי יעשה".

(זוהר בראשית לג ע"א)

לרכב בערבות

פ"א נסע רבנו [הרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע] עם מנין מתלמידיו למירון - מצפת, ורבנו הקדוש רצה לומר דברי תחנונים ותפלות באמצע הדרך אצל האדרא קדישא, ודברו התלמידים עם הנהג הערבי שיעצר שם ולא רצה בשום אופן לעצר, הציעו לו סכום כסף ולא רצה, ופתאום כשהגיעו אצל האדרא קדישא נשבר האוסו ואף שהנהג פעל בכל יכלתו לתקן לא הועיל לו כלום, ולא יכל ליסוע הלאה. ואז ירד רבנו הקדוש עם תלמידיו לתפלה, וכשגמר רבנו הקדוש את תפלותיו וחזר, הרכב פעל כרגיל.

(שבחו של אהרן)

הגר"א מחדש נסתרות לפני רשב"י

תלמידו המובהק של הגר"א, רבי חיים מוולוז'ין, מביא סיפור מדהים על גילוי רשב"י (הקדמה ל"ספרא דצניעותא" עם פירוש הגר"א). פעם הביאו לפני הגאון מוילנא איש פשוט שהגיד לכל אדם שיחו ומעשיו בחדרי חדרים, שאי אפשר לאף אדם לדעת, והתברר שהכל היה אמת. מיד כשהוא נכנס ועמד לפני הגר"א, הוא סיפר: "רבינו, תרשוני לומר דבר אחד לפניכם. ביום חמישי לפני שבועים ישבתם כאן, וחידשתם סודות מפרשת האזינו על פסוק פלוני: דע שישב אצלכם רשב"י מימין והאריז"ל משמאל". הגר"א התפלא מאוד, שאיש מלבדו לא חזה את נשמתם של רשב"י והאריז"ל, והודה ואמר: "אמת שחידשתי אז בעיניכם נוראים רזין עליוני עליונים".

רשב"י מלמד את המהרי"ל דיסקין זוהר

מסופר שיום אחד הגיע ד"ר משה יוליס לביקור בביתו של הגאון רבי יהושע ליב דיסקין זצ"ל, ומצא אותו כשפניו מאירות במיוחד. כששאל אותו לפרש הדבר, אמר לו רבי יהושע ליב: "קמתי הבוקר ללמוד בספר הזוהר הקדוש, ולא הבנתי מאומה. התחלתי לבכות מרוב צער. לפתע ראיתי את אבי זכרונו לברכה, שביקש לדעת מדוע אני בוכה. כאשר ענית לי, הוא אמר לי שרבי שמעון בר יוחאי מגיע מגן עדן לבאר לי פשט בזוהר, וכן היה. האם לא אשמח על כך".

רשב"י הציל ממכשול

מסופר בספר "עלינו לשבח" (ח"א תמ"ה), על רבי יהודה סגל זצ"ל, רבה של קרית שלום בתל אביב, שהיה מפורסם כמקובל. בנוסף לתפקידו כרב, היה הרב סגל אחראי על מחלקת הנישואין של הרבנות הראשית בעירו. כל תיק שבא לידו היה עובר תחת השגחתו בבירורים עד שהיה מאשר עריכת נישואין. יום אחד הוא אישר לגרושה להתחתן עם איש יהודי.

בלילה ההוא קם רבי יהודה באישון לילה משנתו כשהוא מפוחד ומבוועת. בחלומו ראה את רבי שמעון בר יוחאי אוחז בתיק הנישואין וצועק: "למה התרת גרושה לכהן". למחרת החל לברר מחדש את מהימנותם של המסמכים. תוך עיון רב, התברר שחלק מהמסמכים היו מזויפים אכן הבעל היה כהן, ולכהן אסור להתחתן עם גרושה. רבי יהודה, שהיה בעל יראת שמים מרובה, החליט לאלתר להתפטר מתפקידו במחלקת הנישואין. הודה רבי יהודה להקב"ה שהציל אותו ממכשול חמור מאוד בזכות הרשב"י.

(מלוקט מתוך הקונטרס "ציונים יקרים")

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152
ובאימייל: 8659931@gmail.com

מעמד ההדלקה לכבוד הרשב"י
תקיים בליל ל"ג בעומר
בראשות כ"ק מרן רבינו שליט"א
ברחבת המרכז המסחרי רובע ו' אשדוד

לעילוי נשמת
הרה"ח נתן צוקר זצ"ל
בן הרה"ח יחיאל מאיר זצ"ל
נלב"ע ד' אייר תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
רבינו הגדול
הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עליו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרבנית רייזל רוט ע"ה
בת הרב שמואל אהרן זצ"ל
נלב"ע יז טבת תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
מרת חנה הענא ע"ה
בת הרב דוד הכהן בטלמן ז"ל
א"ח בזו"ש הגה"צ לוי רבינוביץ ז"ל
נלב"ע ב' אמור' י' אייר תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
רבינו הגדול
הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עליו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.